

Ана Комнена, която за печенеги и комани си служи съ термина „Скити“ и почти не ги различава, пише за голямите разорения на печенежкия ханъ Челгу въ Тракия, край Хариополъ и много други градове и край важния постъ Скотинумъ. Жителите на тия краища напуштатъ домовете си и избѣгватъ въ планините.¹⁾ Съ поражението надъ Челгу нашествията не се свършватъ, защото на слѣдната година (1088) самъ императоръ Алекси потегля срѣщу печенегите и слѣдъ Одринъ спира въ Лардеа между Голое и Диашполисъ.²⁾ Императорътъ отъ тукъ праща частъ отъ войските си по море за Силистра (види се чрѣзъ Месемврия), а отъ Лардеа потегля край политикъ на Балкана и слѣдъ дѣлги колебания и съвѣщания съ генералите си дали да нападне или не „скитите“, минава Хемуса. Тукъ

комани, Узи?, Пинченати (печенеги) и българи въ Македония срѣщу кръстоносците. Reimondi de Agiles, canonici Podiensis, Hist. francorum qui cerezunt Hierusalem. p. 140; Споменуването узи (husi) слѣдъ Comani говори че това не сѫ два отдѣлни народа. Въ Gerta Francorum et Aliorum Hierasolym. (p. 2 — 3) вмѣсто Turci. е Turcofilas, при каталанските подвизи въ югоизточна България, ще се види, че тия Turci сѫ прѣселените и послѣ покръстени Turcopules около Вардаръ. (Nam ante et retro, dextrorum et sinistrorum, Turci, Comani, Husi. Bulgari nobis insidiabantur, въ Reimon. 140). Въ Fulcheri Carno tensis, gesta peregr. Francorum, за Одринъ се пише нѣкой си български тамъ дукъ, именуемъ Гузъ (duce Bulgarorum Guzh nomine). Има ли това име общо съ команите или друго прабългарско име, — не е известно.

¹⁾ У Ана орографията е много посрѣдственна. Ср. Хариуполь въ Герцберга р. 265, за похода на Тирахъ въ 1048 г., който билъ разбитъ въ тоя градъ, Голое и Топлица. Днесъ до Сливенъ, край Тунджа до с. Чайрлий, е чествуваното съ особенъ празникъ Храниполе. Но Храниполъ, въпрѣки че е споменувано редомъ съ близкия на Сливенъ Голое, нѣма нищо общо съ Словенското Храниполе. Още повече, че Маврокакала и Биличната разбиватъ Челгу между Куле и Скотинъ, а Куле ще е вѣроятно днешното с. Кула, между Странджанска Демиръ Капия и западно отъ М. Търново, ср. Кулели, на пътя отъ Баба Ески за Хавса; с. Калово на З. отъ Василико; Cule въ Strift. III. 853.

²⁾ Лардеа, като крѣпостъ ще е лежала край днешното село Стралджа, на мястото нарѣчено Сарай. Тукъ и до днесъ личатъ остатъци на римска крѣпость, съ стари вѣтроводи. Името Сарай е отъ турските сultani, особено отъ Мухамедъ IV, гдѣто е ималъ лѣтенъ палатъ и ловджийска станция. Тукъ и до днесъ на Врѣбница става панаиръ, което говори за миналото на старо заселище.